

วารสารวิชาการ อุตสาหกรรมศึกษา

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2552 (1-4)

เศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาด้านอาชีวศึกษา

โอกาส สุขหวาน

สาขาวิชาอุตสาหกรรมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

114 สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชพระราชทานเพื่อชี้้นำการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนของประชาชนมาตลอดกว่า 30 ปี โดยมุ่งดำเนินไปบนทางสายกลางบนพื้นฐานของความพอมีพอกิน พอใช้ คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้รอบรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ

เป้าหมายเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายและจุดมุ่งหมายเพื่อการสร้างความสมดุลของกระบวนการพัฒนาโดยมีคนเป็นศูนย์กลางและมุ่งสู่ความสุข

คุณลักษณะของเศรษฐกิจพอเพียง เศรษฐกิจพอเพียงมีคุณลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และคุณลักษณะของความพอเพียง ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้ปฏิบัติตามปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1.1 ความรู้ คือ มี ความรอบรู้ ในสิ่งที่ทำอย่างถ่องแท้รอบด้าน สามารถนำความรู้มาใช้ในการวางแผนการดำเนินงานทุกขั้นตอน รู้ในข้อเท็จจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีการนำความรู้มาพิจารณาเพื่อการวางแผนการปฏิบัติงานให้เชื่อมโยงกันด้วยความรอบคอบ และมี ความระมัดระวัง ในการปฏิบัติงาน และพร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ

1.2 คุณธรรม คือการเสริมสร้าง

พื้นฐานด้านจิตใจให้เป็นคนดี มีจิตสำนึกและคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทนและหมั่นเพียร มีสติในการดำเนินชีวิต มีความมุ่งมั่นทำหน้าที่ของตนและปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลธรรมอันดี

2. คุณลักษณะของความพอเพียง ประกอบด้วย

2.1 ความพอประมาณ คือความพอดี ไม่มากเกินไป ไม่น้อยเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น มีสิ่งจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต มีความสะดวกสบาย พอสมควรแต่ไม่ถึงกับฟุ่มเฟือยจนเกินเป็น

2.2 ความมีเหตุผล คือการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ประเมินสถานการณ์และผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ มีการใช้ข้อมูล ความรู้ทางวิชาการและการทำงานอย่างมีแบบแผนเพื่อการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

2.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี คือการพร้อมรับกับผลกระทบจากสถานการณ์ที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ในอนาคต โดยการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านร่างกาย เช่น ให้มีความแข็งแรงไม่เจ็บป่วย ด้านสติปัญญา เช่น ให้มีความรู้ความสามารถ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนตลอดชีวิต ด้านสังคม เช่น การช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน และด้านเศรษฐกิจ เช่น การออมไว้เพื่อพร้อมรับสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

โอกาส สุขหวาน

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2552 (1-4)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการขับเคลื่อนด้านอาชีวศึกษา

จากวิกฤติเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 รัฐบาลเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจดังกล่าวจึงกำหนดให้เป็นนโยบายด้านการศึกษาโดยนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกกระดับ รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยกำหนดให้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการบริหารสถานศึกษา โดยกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางในการขับเคลื่อนดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ทำการศึกษาวิเคราะห์ วิจัยแนวทางการนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการการศึกษา จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอนทุกระดับการศึกษา โดยสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามลำดับ โดยเริ่มให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อัตนุบุคคลและครอบครัว รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ นำไปขยายผลในครอบครัว และชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ และจัดทำแนวทางการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากร โดยการจัดอบรมสัมมนาผู้บริหารการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ฝึกอบรมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและการพัฒนาเครือข่าย ให้สถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการให้มีระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริม สนับสนุน ประสานการดำเนินงานของเครือข่าย จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

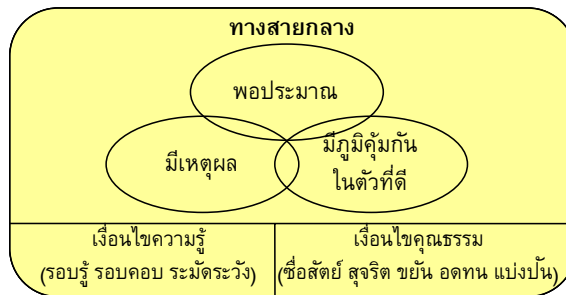
ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาโดยจัดทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ เผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล จัดให้มีคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลระดับกระทรวง ระดับภูมิภาค และระดับสถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวม ระดับภูมิภาคและสถานศึกษา กำหนดรูปแบบ แนวทาง เครื่องมือ และคู่มือในการติดตามและประเมินผล ดำเนินการติดตาม ประเมินผลและรายงานผล

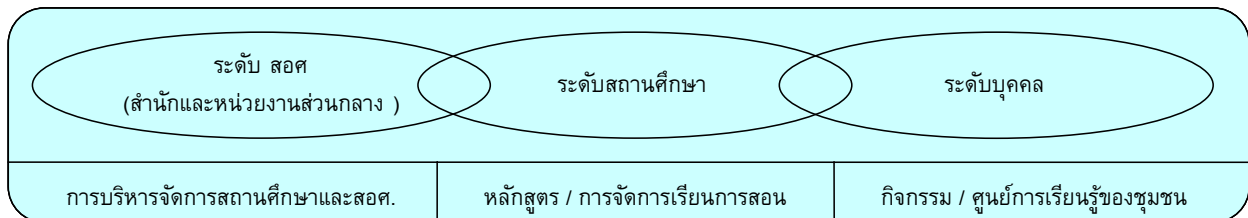
จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้พัฒนาไปสู่แนวปฏิบัติดังภาพประกอบ 1

โอกาส สุขหวาน
วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2552 (1-4)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การดำเนินงานขับเคลื่อนของ สอศ

5 มาตรการ “เพียงพอเพื่อพอเพียง”

1. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร 2. เกษัตินสถานการณ์ 3. บูรณาการศูนย์ประสานงาน 4. ผนวกกับทุกภาระงานอาชีพ 5. ประเมินทุกระยะอย่างครบวงจร

สมดุล / มั่นคง / ยั่งยืน

ภาพประกอบ 1 แนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
ที่มา <http://www.vec.go.th/>

จากภาพประกอบ 1 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาสามารถดำเนินการได้ทั้งในระดับสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยดำเนินการในส่วนการบริหารจัดการสถานศึกษา ระดับสถานศึกษา โดยดำเนินการด้านหลักสูตรและการจัดการ

เรียนการสอน และ ระดับบุคคล โดยใช้กิจกรรมและศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนเป็นตัวขับเคลื่อน

โอกาส สุขหวาน

วารสารวิชาการอุตสาหกรรมศึกษา ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม - ธันวาคม 2552 (1-4)

การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการ พัฒนาอาชีวศึกษา

การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการขับเคลื่อนด้านการจัดการการศึกษาและการพัฒนาอาชีวศึกษา มุ่งหวังให้บุคลากรทางการศึกษาสามารถนำหลักคิดด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์สู่การจัดการเรียนการสอนในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะส่งผลให้เยาวชนและคนไทยปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปสู่สังคมแห่งความพอเพียง สามารถพึ่งตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืนทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่จะเพียงพอสำหรับคนรุ่นต่อไป ด้านสังคมที่มีความเข้มแข็งและสามัคคี ด้านเศรษฐกิจที่มีความเสถียรภาพ และด้านวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์และสร้างความภาคภูมิใจแก่ตนเอง

บรรณานุกรม

- [1.] โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, *เศรษฐกิจพอเพียงคืออะไร*, สืบค้นจาก <http://www.sufficiencyeconomy.org/index.php> วันที่ 13 กันยายน 2552
- [2.] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, *ชุดหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเศรษฐกิจพอเพียง สอศ.* สืบค้นจาก <http://www.vec.go.th/> วันที่ 13 กันยายน 2552
- [3.] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, *แนวทางการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สอศ.* สืบค้นจาก <http://www.vec.go.th/> วันที่ 13 กันยายน 2552
- [4.] สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, *เศรษฐกิจพอเพียงสู่การประยุกต์ใช้ที่ยั่งยืน*, สำนักพิมพ์ บริษัท เอเชีย แปซิฟิก ออฟเซ็ท จำกัด ปี 2552 สืบค้นจาก ห้องสมุดมั่นพัฒนา สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ <http://www.libsusdev.org/> วันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2552